

Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler

1. **Behlül:** Sizi ısırın büyük bir maymun muydu?
Merid: Keşke maymun olsaydı doktor, bu kadar canımı yakmazdı.
Behlül: Çoban köpeği mi?
Merid: Daha müthiş.
Behlül: Kurt mu?
Merid: Daha müthiş, daha müthiş. Bilmem nasıl anlata-
yım. Bu öyle bir canavar ki... Fakat rica ederim,
evvela yarımı tedavi ediniz. Bir şey yapınız da
sonra size canavarı anlatayım.
Behlül: (Uşağa) Efendinin kolunu aç. (Uşak Merid'in ko-
lunu çözmeye başlar.)
Merid: Aman ağa! Yavaş!... Canım yanıyor.
Behül: (Hazık'a) Şu diş yarasını muayene ediniz.
Hazık: (İhtiyatla Merid'e yaklaşır ve yarasını muayene
eder.) Dehşetli koskocaman bir yara. Aman Al-
lah'im! Ne kuvvetli ne keskin dişlermiş!
Merid: Hem de paltomun üzerinden geçirdi.
Behlül: (Merid'e yaklaşır yarasını muayene ettikten son-
ra) Hakikaten korkunç bir yara.
Merid: Tedavisi kabil mi doktor?
Behlül: Merak etmeyiniz. Eğer sizi ısırın canavar kuduz
değilse...
Merid: Buna eminim doktor, kudurmuştu!
Hazık: Bu diş yarasının hangi canavarın dişlerinden ol-
duğunu maalesef anlayamadım.
Behlül: (Merid'e) Siz söyleyiniz bu hangi canavardır?
Merid: Kayınvalidem doktor, kayınvalidem.
**İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin "Kuduz" adlı oyun-
undan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden han-
gisi söylenemez?**
A) Komedi türünde yazılmıştır.
B) Konuşma dilinin doğallığıyla yazılmıştır.
C) Yazar bu oyunla sosyal bir eleştiri yapmıştır.
D) Manzum olarak değil, mensur şekilde oluşturulmuştur.
E) Parantez içindeki bölümler, anlatmaya bağlı metinler-
deki betimlemenin işlevini görür.
2. **Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yan-
lıştır?**
A) Reşat Nuri Güntekin – Deli
B) Faruk Nafiz Çamlıbel – Yayla Kartalı
C) Yusuf Ziya Ortaç – Binnaz
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu – Sağanak
E) Halide Edip Adıvar – Kenan Çobanları

3. Paris'te ünlü bir tiyatronun müdürü olan Pierre Antuan ta-
rafından 1914'te ilk resmî tiyatro olan Darülbedayi-i Os-
manî kurulmuştur. Bu tiyatronun önemi, oyuncu olmak is-
teyenleri yetiştirme amacı gütmesidir. Amacı bakımından
aynı zamanda bir okul niteliği taşır. İlk oyun, ancak 1916
yılı başında sahneye konulabilmiştir. Bu oyun, Hüseyin
Suat'ın ---- adlı uyarlamasıdır. Onu Halit Fahri'nin "Bay-
kuş"u izler.
**Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi-
si getirilmelidir?**
A) Mağara
B) Maske ve Ruh
C) Çürük Temel
D) Hülleci
E) Kördüğüm
4. **Aşağıdaki eserlerden hangisi İbnürrefik Ahmet Nuri
Sekizinci'ye ait değildir?**
A) Kadın Tertibi
B) Aynaroz Kadısı
C) İki Ateş Arasında
D) İzdivaç Projesi
E) Alemdar
5. **Agop:** (Komşularına) Böyle güpegündüz fenerle ne
arıyorlar ki?
Muhsin: Kim bilir?
Dilâver: Burada bildiğiniz benekli bir adam var mı?
Yuvan: Ne dedin, benekli adam mı? Nideceksin oğul?
İrfan: Yanağı benli, yanağı...
Agop: Sabah sabah yola düşmüş benekli ararsız, he?
Tavuktur ya da horoz ararsız...
Durmuş: A benim kızanlarım, Tavuk Pazarı buraya çok
irak! Teee Çemberlitaş'ın yancağızında..
İrfan: Tavuk aramıyoruz, adam arıyoruz, adam!
Yuvan: Aman Allah, şu İstanbul'da daha neler işidece-
ğim! Adamın benekli olur mu?
İrfan: Haydi bırak sen de, ne laf anlamaz adamlara
çattık.
**"İstanbul Efendisi" adlı oyundan alınan bu parçayla il-
gili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
A) Komedi türünde yazılmıştır.
B) Oyun kişileri, ağız özelliklerine göre konuşurulmuştur.
C) Mekân olarak mahalle kullanılmıştır.
D) Yanlış anlamalara dayalı bir diyalog söz konusudur.
E) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin yazdığı bir eserdir.

Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler

6. Millî Edebiyat Dönemi oyun yazarıdır. Osmanlı toplumunda yozlaşan değerleri hicveden komedi tarzında eserler vermiştir. Sosyal tenkide büyük önem vermiş, bu tenkitlerle eserleri daha çok töre komedisi hâlini almıştır. Müzikli oyunlar da ortaya koyan yazarın eserleri, daha çok bu töre komedileridir. Oyunlarında çeşitli dönemlerdeki sosyal hayatı, töreleri, inançları ve düşünceleri gülünç yanlarıyla anlatmış; konularını daha çok Osmanlı tarihinden almıştır. Oyunları siyasal ve belgesel niteliktedir. Teknik bakımdan zayıf ama gözlem, tarihî ayrıntı ve yergi bakımlarından başarılı komediler yazmıştır. Kişileri, döneminin dil özellikleriyle konuşturmuştur. İstanbul Şehir Tiyatrolarında vazife alması ve oyunlarının basitliği, eserlerinin devamlı oynanmasını ve böylece yaygın bir şöhret kazanmasını sağlamıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Ziya Ortaç
B) Halit Fahri Ozansoy
C) Halide Edip Adıvar
D) Musahipzade Celal
E) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci

7. **Aşağıdaki eserlerden hangisi Musahipzade Celal'e ait değildir?**

- A) Köprülüler
B) Lale Devri
C) Kafes Arkasında
D) Sivrisinekler
E) Bir Kavuk Devrildi

8. Kaba çizgili güldürü ve töre komedyalarında daha çok aile kurumunu ele alarak kadın - erkek, karı - koca, ana - baba ve çocuk ilişkilerini, güldürüyü ön planda tutan bir yönelimle vermeye çalışmıştır. Darülbedayinin yönetim kurulu üyeliğine seçilen sanatçı, Ankara Halkevinde tiyatro yönetmeni olarak da çalışmıştır. Fransızcadan birçok adaptasyon yapan sanatçının eserlerinde o dönemin Fransız komedilerinin de etkisi vardır. Çalışmalarına Cumhuriyet Dönemi'nde de devam eden sanatçı, Cumhuriyet tiyatrosunun oluşmasına ve gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. "Çoban Kızı", "Çürük Merdiven", "Ceza Kanunu" sanatçının tiyatro eserlerinden bazılarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
B) Musahipzade Celal
C) Aka Gündüz
D) Halit Fahri Ozansoy
E) Reşat Nuri Güntekin

9. **Paşa:** Bugün Zülali'yi görebildin mi?

Sabih: Evet efendimiz.

Paşa: Ne cevherler yumurtladı bakalım.

Sabih: İstifta (Fetva) buyrulan kitap meselesini tetkik edip cevap verecek efendim!

Paşa: Peki... Daha?

Sabih: Efendimiz, bu adamın dimağında o kadar fesat ve fitne var ki hemen Cenabıhak fırsat vermesin.

Paşa: O mürai herif, dimağındaki fesadı icra edemeyecek çünkü padişahımız efendimiz bazı vilayetlerde zuhur eden kahtu galâyı (kıtlık ve pahalılık) Zülali'nin şeameti kudumuna hamil buyuruyorlar. Kethüda Bey'e söyle, azli ni yazsın.

Sabih: İna yetlü efendimiz, keramet buyurmuşlar.

...

Zülali: (Ayağa kalkar.) Bunları tehdit etmedikçe tahkim-i mevki mümkün olamaz. (Sabih'in getirdiği kâğıdı alarak kalemlerle işaret eder.) Elcevap caiz olur... İşte bundan ibaret (gülerek) fakat caizesi alınmadıkça bu kâğıt Paşa'ya gönderilmez. (Kâğıdı minderden alır.) Benim menfaatime hizmet edilmezse neler neler yapabileceğimi, zannedersem Çelebi'ye iyice anlattım. İcap ederse iki baldırı çıplak Paşa'nın ikbalini bir günde zirü-ber eder. (Kâğıdı çekmecenin üzerine bırakır, el vurur.)

Bu parçaya göre metinde anlatılan zamanın zihniyetiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devletin mutlakiyet rejimiyle yönetildiği bir devirdir.
B) İslam dininin etkisinin olduğu bir dönemdir.
C) Devlet kademelerinde çıkar ilişkileri ve baskılar mevcuttur.
D) Resmî işlerde ve konuşmalarda Arapçanın etkisi sezilmektedir.
E) Ülke genelinde ekonomi iyi durumdadır.

10. I. Sahnelenen oyunların çoğu hafif komedi ve vodvil, bir kısmı manzum dramdır.

II. Tiyatro, teknik açıdan büyük gelişme göstermiştir.

III. Birçok eserde Türkçülük akımının belirgin bir etkisi olmuştur.

IV. Bu dönemde tamamen Batılı bir tiyatro anlayışının temelleri atılmıştır.

V. Doğal ve sade bir dil ve üslup kullanılmıştır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde Millî Edebiyat tiyatrosuyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

